

Nyugdíjas-találkozó

AVAGY, AKIKTŐL LENNE MIT TANULNUNK

Szili József

2008. december 4-én került megrendezésre a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület központjában a nyomdász- és papír-ipari szakma nyugdíjasainak szokásos éves találkozója. A terem zsúfolásig megtelt. Régen nem látott idős kollégák köszöntötték egymást, és ültek le beszélgetni. A „Veled mi újság?” kérdésén túl előkerültek a régi nagy és nemegyszer humoros nyomdásztörténetek. Én mégis egy kicsit arról igyekeztem faggatni a szakma nagy öregjeit, hogy milyen jó tanácsokkal látják el a mai nyomdászgenerációt. Segítségemre volt ebben Buzás Ferenc, Hajós Lajos, valamint Lágler Gyula úr.

Buzás Ferenc: Én még akkor kezdtem a szakmát, amikor litográfiai kőről nyomtattak. A főiskolán már elektronikus képfeldolgozást is tanítottam. Egy emberöltő alatt hatalmasat fejlődött a technika. Ez ma sem állt meg, hanem a még inkább gyorsuló fejlődésnek vagyunk a szemtanúi. Ahogy a számítógépek bekerültek a formakészítésbe, a nyomdák ezt a fajta lehetőséget mintegy külön kezdték kezelni, és kikerült a nyomdákából a formakészítés. Így alakultak meg a különböző grafikai stúdiók. Én ezt azért nem tartom jónak, mert míg régebben a formakészítő a gépteremmel együttműködve, a részleteket

is figyelembe véve, készítette el a nyomóformát, addig ma szinte mindent rábízunk a számítógépek tudására. Ez nem is lenne baj, ha a számítógépek előtt olyan szakemberek ülneek, akik messzemenően tisztában vannak a nyomdai munkafolyamatokkal. A számítástechnika egy csodálatos dolog, nagyon szép munkákat lehet készíteni gyorsan és kitűnő minőségben, ha értünk hozzá. Én azt szeretném, ha ez a folyamat minél inkább visszakerülne a nyomdába. A lényeg az, hogy hozzáértéssel még jobb és szebb minőséget érhetnénk el, mint amennyire ma átlagos szinten használjuk ezt a technikát. Visszatérve erre a találkozóra, kicsit furcsán érzem magam, amikor egyre több régi tanítványommal is találkozom itt. Valamikor még tanítottam őket, ma pedig már ők is nyugdíjasok. Ugyanakkor ez jó dolog, mert megismernek, leülhetünk egymáshoz és beszélgethetünk egy jót.

Hajós Lajos: Egy sikeres nyomdának ma elsődleges feladata, hogy a megjelenő legújabb technikákat a lehető leggyorsabban beépítse az eszközei közé. Ezt elsősorban fejben kell eldöntenie a nyomda tulajdonosának. Persze nem lényegtelen itt az ár kérdése, de tudvalevő, hogy az újdonságok mindig drágák, viszont a megjelenésük után nem sokkal rohamosan csökkenni kezd

az áruk. A folyamatos fejlődés nagyon fontos, hiszen ma csakis így lehet talpon maradni. Ma már elképzelhető, hogy tehetséges fiatal szakemberek akár a nagyvilágban is elismertek legyenek. Régebben ez sokkal nehezebb volt. Fontos lenne a fiatalok ez irányú támogatása. A másik sarkalatos pont az, hogy egy nyomdában, ahol dolgozunk, ott egy igazi összetartó közösség legyen. Az, hogy elhidegülnek egy-

mástól az emberek és a vezetés is így működik, nem járható út. Nem lehet úgy vezetni egy nyomdát, hogy csak köszönünk egymásnak, és ezután már csak az utasítások hangzanak el. Kell a személyes kapcsolat, néhány jó szó. Ezek nem kerülnek semmibe, mégis teljesen megváltoztathatják egy munkahely légkörét. Szomorú azt tapasztalni, hogy egyre kevesebb a képzett szakember. Rá kell ébreszteni a nyomdákat arra, hogy a minőségi termékek előállításához, a csúcstechnika mellé képzett szakemberek is kellenek. Jó példa erre a formakészítés. Manapság minden bokorban terem egy kiadványszerkesztő, akik a nyomdászattal szinte sosem kerülnek kapcsolatba, és a legkevésbé vannak tisztában a munkafolyamatokkal. Nagy részük még nyomdában sem járt. Ma minden a pénz körül forog. Míg régebben bármikor előfordulhatott olyan is, ha egy munkát egy másik nyomdászismerős tudott jobban elkészíteni, akkor hozzá küldtük a megrendelőt. Nem hiszem, hogy manapság elképzelhető ilyesmi. Nincs akkora összetartás a szakmán belül sem, mint régen. Jó ötletnek tartanám, ha nem is egy ilyen nyugdíjas-találkozó, de akár kisebb összejövetelek keretében az idősebb szakemberek, a jelen nyomdászgenerációt is bevonva, átadhatnák a tapasztalataikat. Feltéve, hogy erre lenne igény a fiatalabb

generáció részéről is. Véleményem szerint, sok idősebb szakember szívesen adná át a tapasztalatait, illetve tudását egy vagy több valóban érdeklődő fiatalabb kollégának. Az, hogy mi itt most összejöttünk, nagyon jó dolog. Van egy olyan mondás, hogyha valaki egyszer nyomdász lesz, az, amíg meg nem hal, addig nyomdász is marad. Jó lenne, ha ennek a mondatnak a mai szakembereknek felé is lenne mondanivalója.

Lágler Gyula: A régi időkben még gyorssajtók vagy tereméretű számítógépek képviselték a csúcstechnikát. Amikor ma megnézünk egy nyomdát, nem nagyon kell ecsetelnem, milyen mértékű a fejlődés. Ha tanácsot kellene adnom egy mai fiatal nyomdai szakembernek, akkor a következőket mondanám: Vegyünk egy fiatal, frissen végzett nyomdamérnököt. Mindenképpen fontos, hogy legalább két nyelven jól tudjon beszélni. Ha teheti, és egy módja van rá, menjen külföldre. Helyezkedjen el olyan neves nyomdagépgyáratnál vagy nyomdaiparral kapcsolatos üzemeknél, amelyek valóban a szakma csúcsát képviselik. Igyekezzen szakmailag a lehető legtöbbet megtanulni. Az igazán jól képzett szakemberek tudnának nagyot lendíteni a szakmán. Természetesen fennáll a veszélye annak, ha egy ilyen szakember nyugaton kezd tanulni, dolgozni, akkor ő jó eséllyel kint is maradhat. El kell érni, hogy ezek a képzett szakemberek a tudásukat hazahozva mind anyagilag, mind erkölcsileg itthon is megbecsülést kapjanak. Fontos, hogy legyen az emberben szakmai érdeklődés. Ne csak egy munkának, hanem valóban hivatásának tekintse a fiatal ezt a gyönyörű szakmát. Ha egy mai nyomdai szakember megteheti, próbáljon eljutni igazán híres, nagy nyomdamúzeumokba. Zarándokoljon el Mainzba. Kicsit álljon meg a negyvenkét soros biblia mellett, és gondolkozzon el azon, honnan is indult ez a szakma, és lám, most hol is tartunk.

Az est folyamán többször hallottam, „de jó lenne sűrűbben találkozni”. Mindenképpen köszönet illeti a PNYME-t a szervezésért. Eleinte kicsit furcsán éreztem magam – mint fiatal nyomdász – ezen a találkozón. De az idős, ám lelkiében fiatal kollégák közvetlensége, valamint baráti fogadtatása gyorsan oldotta kezdeti zavaromat. Úgy gondolom, sok fiatal kollégámnak lenne mit tanulnia ettől a generációtól. A kaput ők kinyitották felénk. Csak rajtunk áll, élünk-e a lehetőséggel.